

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupíckové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2020, č. j. 8 A 41/2020 - 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí ze dne 25. 3. 2020, č. j. 10.01-000123/20-002, jímž žalovaná rozhodla o žádosti žalobce o určení advokáta k poskytnutí právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů tak, že žalobci nebude advokát určen. V žalobě stěžovatel požádal také o osvobození od soudních poplatků.

[2] Městský soud usnesením ze dne 27. 5. 2020, č. j. 8 A 41/2020 - 34, žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků zamítl. Dospěl totiž k závěru, že přestože majetkové poměry žalobce osvobození od soudních poplatků odůvodňují, nelze mu jej přiznat, neboť žalobce daného institutu zneužívá. Mimo množství žalobcem vedených sporů považoval městský soud za rozhodný zejména způsob, jakým žalobce soudní spory vyvolává, a také podstatu těchto sporů. Daná řízení jsou vedena sériově a stereotypně, jsou v nich namítány stejné argumenty jako v dřívějších neúspěšných případech. Povaha projednávané věci i ostatních žalobcových případů podle městského soudu svědčí o tom, že žalobci prioritně nejde o vyřešení sporné otázky, respektive o poskytnutí ochrany jeho právům, ale o to,

aby vyvolal spor jako takový. Veškerou svou činností se žalobce snaží pouze o to, aby maximalizoval počet soudních rozhodnutí.

II.

[3] Proti usnesení městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž se domáhal jeho zrušení. V kasační stížnosti zejména namítal, že o osvobození od soudních poplatků vůbec nepožádal, a že senát 8 A patří ke zhruba čtyřem dalším senátům městského soudu, které si „uzurpují“ jeho žaloby směřované proti žalované, z čehož dovodil, že si žalovaná nejspíše „vydržuje“ své soudce. Městský soud dále podle názoru stěžovatele zamlčuje žalobní důvody. Stěžovatel zastává názor, že nelze zneužít dobrodiní osvobození od soudního poplatku, protože žádost o osvobození může být zamítnuta, je-li žaloba zjevně neúspěšná. Stěžovatel rovněž popřel, že by v žalobě užíval obdobná tvrzení, jako v předchozích žalobách, a poznamenal, že i napadené usnesení obsahuje stejné úvahy, jako mnoho předcházejících rozhodnutí městského soudu. Za lživé označil také tvrzení městského soudu, že podstata sporu se s ohledem na množství jeho procesních úkonů vytrácí, a dodal, že soudy musí vydávat i „zbytečné“ rozsudky, za které lze vlastně označit všechny zamítavé rozsudky.

III.

[4] Pokud jde o podmínku zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, Nejvyšší správní soud již v usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS, dospěl k následujícímu závěru: *„Stěžovatel má povinnost zaplatit poplatek za řízení o kasační stížnosti jen tehdy, pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé (o žalobě), či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností [§ 1 písm. a), § 2 odst. 2 písm. b) a § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích].“* V této věci však nebylo napadeným usnesením rozhodováno o návrhu ve věci samé, jelikož se jedná o procesní rozhodnutí učiněné v řízení o žalobě, jímž se toto řízení nekončí, stěžovateli tedy povinnost zaplatit soudní poplatek nevznikla.

[5] Pokud jde o podmínku spočívající v obligatorním zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem v řízení o kasační stížnosti, své závěry učiněné v citovaném rozhodnutí ve vztahu k soudnímu poplatku dále promítl rozšířený senát i do následující úvahy: *„Je-li podána kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o neosvobození od soudních poplatků, o neustanovení zástupce či proti jinému procesnímu usnesení učiněnému v řízení o žalobě, je rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti učiněno v rámci tohoto řízení, a proto se zde ustanovení § 105 odst. 1 a 2 s. ř. s. neuplatní.“* Z citovaného usnesení rozšířeného senátu tedy plyne, že ani povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem není vyžadováno v těch případech, kdy kasační stížnost směřuje, tak jako v nyní posuzované věci, proti procesnímu rozhodnutí, jímž se řízení o žalobě nekončí.

pokračování

[6] Nejvyšší správní soud poté posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že ze spisu městského soudu jasně vyplývá, že v řízení vedeném pod sp. zn. 8 A 41/2020 stěžovatel výslovně požádal o osvobození od soudních poplatků, a to přímo v žalobě ze dne 4. 4. 2020 (č. l. 1), podané téhož dne. Námitka stěžovatele, že o osvobození vůbec nepožádal, je tedy zcela nedůvodná.

[9] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že smysl osvobození od soudních poplatků je především ten, aby osobám, které nemají dostatek prostředků, byla zajištěna účinná soudní ochrana jejich práv. Jak již zdejší soud uvedl v rozsudku ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 - 66, publ. pod č. 2601/2012 Sb. NSS, který se týkal právě stěžovatele (a na který také poukázal městský soud), nejedná se o institut, který má umožňovat chudým osobám bezplatně vést spory podle své libosti. Přestože je účastník řízení nemajetný, takže by bylo zásadně namístě přiznat mu osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), může mu soud výjimečně toto dobrodiní odeprít, a to zejména pro povahu sporů, které účastník vede.

[10] Městský soud v napadeném usnesení uvedl, že postup stěžovatele není v tomto řízení výjimečný; žalobce u městského soudu vede mnoho řízení, v nichž postupuje sériově a stereotypně, a užívá obdobné argumenty jako v dřívějších neúspěšných případech. Současně i z úřední činnosti Nejvyššího správního soudu, u něhož jsou rovněž evidovány stovky věcí týkající se stěžovatele, vyplývá, že jeho postup v řízeních se neustále opakuje a stěžovatel uvádí zcela shodné či obdobné argumenty. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede velké množství sporů, přirozeně sama o sobě neznamená, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno. Rozhodující je nicméně právě sériovost a stereotypnost stěžovatelem podávaných žádostí, spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů (srov. např. rozsudky tohoto soudu ze dne 29. 5. 2015, č. j. 4 As 104/2015 - 12, ze dne 12. 9. 2018, č. j. 1 As 231/2018 - 17, ze dne 13. 3. 2019, č. j. 6 As 35/2019 - 12, ze dne 25. 11. 2019, č. j. 5 As 251/2019 - 11, ze dne 30. 1. 2020, č. j. 8 As 351/2019 - 20, či ze dne 12. 6. 2020, č. j. 3 As 164/2020 - 13, ve kterých Nejvyšší správní soud rovněž rozhodoval o obdobných sporech mezi stěžovatelem a žalovanou, přičemž ve všech případech byl stěžovatel se svými kasačními stížnostmi neúspěšný).

[11] Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud shodně s městským soudem shledal, že podmínky pro osvobození od soudních poplatků v řízení před městským soudem nebyly splněny. S ohledem na počet sporů, které stěžovatel vede (a které se týkají taktéž určení advokáta k poskytnutí právní pomoci), jakož i opakování totožných či obdobných argumentů v žádostech o osvobození od soudních poplatků, má Nejvyšší správní soud zato, že stěžovatel svými podáními nesleduje ochranu svých veřejných subjektivních práv, resp. žádost o osvobození od soudních poplatků nesměruje k zajištění účinné soudní ochrany, nýbrž se snaží prostřednictvím opakovaného žádání o osvobození od soudních poplatků vést bezplatně spory podle své libosti.

[12] K ostatním argumentům uplatněným v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud pouze ve stručnosti konstatuje, že se jedná o vyjádření stěžovatelových názorů na činnost městského soudu, které nemají pro posouzení věci, tedy otázky osvobození od soudních poplatků, žádnou relevanci.

[13] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[14] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, již by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu